

VAŽECKÉ NOVINY

SPRAVODAJCA OBCE · NOVEMBER - DECEMBER 2020 · ROČNÍK 12 · ČÍSLO 5

ZDARMA

Opravujú zatekajúcú strechu, investovali do školy i MKS

Strecha na bytovej jednotke č. 1032 si vyžiadala nutnú opravu kvôli havarijnému stavu. Problémy boli najmä v podkrovných bytoch, kde stropy a steny zatekali a plesneli. „Na 16-bytovej jednotke strecha extrémne zateká. Bytovka je postavená v roku 2002, takže na tieto problémy už nevieme uplatniť reklamáciu,“ uviedol starosta Milan Lištiak.

Na dodávateľa prác bola vyhlásená súťaž, ktorej víťazom je firma Strechy Zachar z Ľubice. Celková hodnota základky je 135 382 eur. Na opravu sa využije 130-tisíc eur z obecného rozpočtu (vrátane návratnej finančnej výpomoci vo výške 48 145 eur, ktorú dostala od štátu) a časť z prostriedkov fondu opráv a údržby bytových domov. „V havarijnom stave je aj strecha na telocvični

v základnej škole. Momentálne na jej opravu nemáme dostatok finančných zdrojov, takže intenzívne rokujeme o možnostiach štátnej dotácie,“ dodal starosta.

V základnej škole je nutná aj výmena okien, ktorá sa rieši postupne, podľa dostupnosti finančných prostriedkov. Okná na prvom poschodí sú už
(Pokračovanie na nasledujúcej strane)

Milí spoluobčania,

život každého človeka je prepletený neočakávanými situáciami a každého z nás určite zasiahnu dni dobré a veselé, ale aj tie menej radostné, dokonca smutné. Tento rok sme všetci spoločne zažívali aj mnoho dramatických chvíľ, keďže sme sa stali svedkami a účastníkmi pandémie, ktorá zasiahla do života každého z nás. Táto nová situácia priniesla so sebou veľa strachu, stresu, obáv o zdravie, dokonca úmrtia. Aj v obecnom živote bola situácia komplikovaná, pribudli nám neľahké úlohy, prišli sme o kultúrny život, postihlo nás to aj finančne. Napriek tomu, že ešte zrejme chvíľu potrvá, kým sa život vráti do normálnych koľají, verím a dúfam, že najhoršie už máme za sebou.

Verím a dúfam, že tak, ako sme spoločne zvládli posledných pár náročných mesiacov, zvládneme aj tie ďalšie dni a týdzne a každý jeden z nich bude len lepší a lepší.

Bližia sa Vianoce a čaká nás štart do nového roka. Obvykle býva tento čas spojený so zhonom, zháňaním darčekov, prípravami domácnosti na sviatky, ale aj časom duchovného stísenia v advente a príprav na príchod Božieho syna. Myslím, že tento rok bude trošku iný. Situácia nám ukázala našu zraniteľnosť. Zrejme si omnoho viac uvedomujeme dôležitosť zdravia a slobody. Azda sa aj viac zastavíme, zamyslime, nastavíme svoju pozornosť na dôležitejšie veci ako je nakupovanie a konzumný spôsob života.

Chcem vás všetkých povzbudiť, aby sme mali nielen na Vianoce viac pochopenia pre potreby druhých, aby sme nešetrili úsmevom a rozdávali radosť ľuďom v našom okolí. Skúsme viac pomáhať ako kritizovať, tešiť sa z úspechov druhých, otvoriť srdcia pre všetko dobré a spoločne zveľaďovať našu krásnu obec. Dovoľte mi podakovať sa všetkým, ktorí akýmkolvek spôsobom prispievali k zveľaďovaniu našej obce, o to viac v týchto zvláštnych časoch.

Je potrebné stavať na tom dobrom a pozitívnom, rozvíjať začiaté a nebáť sa väčších, či menších prekážok, ktoré

určite prídu. Skúsme každý nasledujúci deň prežiť lepšie, plnohodnotnejšie a spoločne si nechajme naplniť srdcia pokojom a láskou.

Prajem vám všetkým, aby ste boli obklopení ľuďmi, ktorí vás majú radi a ste pre nich dôležité. Prajem vám, aby ste mali rodinu, na ktorú sa môžete kedykoľvek obrátiť a spoľahnúť. Susedov, ktorí pomôžu a priateľov, ktorí sa s vami podelia o každodenné radosti. Želám vám všetkým, nielen v mojom mene, ale aj v mene zamestnancov obecného úradu a poslancov obecného zastupiteľstva v roku 2021 viac krajších dní, viac lásky, pevného zdravia i Božieho požehnania.

**Milan Lištiak
starosta obce**

Opravujú zatekajúcú strechu, investovali do školy i MKS

(Dokončenie z predchádzajúcej strany)

vymenené, obec do budúcoročného rozpočtu naplánovala transfer pre školu vo výške 46-tisíc eur na ďalšiu výmenu okien a v rámci ušetrenia financií za tento rok poslanci rozhodli o prevode ďalších 20-tisíc eur do školy. „V tomto roku škola dostala od obce transfer na výmenu okien a kamerový systém vo výške 11 660 eur. Ďalej ušetrili na od-
pustení odvodov do sociálnej poisťovne vo výške 10 930 eur, ktoré tiež investovali do výmeny okien. V októbri prišla dotácia na úhradu časti mzdových nákladov pre zamestnávateľa v čase núdzového stavu alebo mimoriadnej situácie vo výške 18 679 eur, čím vzniklo ďalšie šetrenie a v decembri nám tieto prostriedky vráti škola na účet obce. Poslanci sa preto rozhodli poskytnúť škole tých 20-tisíc eur na výmenu okien,“ vysvetlila ekonómka obce Kristína Ilavská.

Pokračujú aj práce na rekonštrukcii MKS. Zatiaľ sa tam celkovo preinvestovalo vyše 95-tisíc eur, z toho 61 807 eur v rámci projektu a 33 444 eur za rekonštrukciu v interiéri mimo projektu.

(mm)

Foto: mm

• Strecha na 16 bytovej jednotke prejde kompletou rekonštrukciou.

• Miestne kultúrne stredisko získava nový vzhľad.

Hálová drevenica zostane vo Važci

Rozruch okolo budúcnosti bývalej galérie Jana Hálu a jeho drevenice, ktorá slúžila ako etnografické múzeum, utichol. Po udalostiach z leta, o ktorých sme vás podrobne informovali v minulých novinách (premiestnenie exponátov z drevenice, myšlienka na premiestnenie drevenice do skanzenu v Pribyline, znalecké ohodnotenie objektu galérie, nepotvrdené ani nevyvratené úvahy o predaji), sa kompetentní dohadli a najbližšia budúcnosť objektov je nateraz jasná. Budovy sa predávajú nebudú a drevenica Jana Hálu zostáva vo Važci.

Úsilie o udržanie priestorov na kultúrne účely v obci potvrdil aj starosta obce Milan Lištiak: „Riaditeľ odboru kultúry Žilinského samosprávneho kraja aj riaditeľ Liptovskej galérie P. M. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši počas našich rokovania deklarovali vytvorenie detašovaného pracoviska Liptovskej galérie vo Važci. V najbližších dňoch podpíšeme Memorandum o spoluprá-

ci. V praxi to znamená, že vzhľadom na prevádzku objektov zostáva situácia viac-menej po starom. Obsahovo sa, verím, posunieme a priestory budú viac využívané aj navštievované. Liptovská galéria zamestná pani Zuzanu Janečkovú, ktorá v lete tohto roku organizovala v Dome Jana Hálu umelcové sympózium, a ona bude zabezpečovať fungovanie prevádzky hlavne v sezone od Otvárania studničiek do jesene. Fungovanie bude zabezpečované aj cez rôzne projekty a granty. Z našej strany sme garantovali, že v prípade potreby obec finančne prispeje na chod a čiastočne aj na mzdy.“

Do poriadku sa dávajú aj záležitosti okolo drevenice Jana Hálu. Kedže jedným z dôvodov dočasného stiahnutia exponátov do depozitárov Liptovského múzea bolo aj chýbajúce zabezpečenie objektu proti požiaru a krádeži, obec sa zaviazala tento stav napraviť. „Zabezpečujeme protipožiarne a bezpečnostné alarmy a exponáty budú podľa rokova-

ní s riaditeľom Liptovského múzea opäť zapožičané obci“, dodal starosta.

Zuzana Janečková už pracuje na novom projekte, ktorý by sa v budúcom roku mal konáť v Dome Jana Hálu. Projekt má názov „Krytie meno Fudži“. Podľa autorky je to parafráza na vrchol Kriváňa v oblakoch, ktorý pripomína horu Fudži. „Odkazuje to k exotizmu, ktorým bol uchvátený aj Jan Hála, o ktorom aj Jan Ábelovský píše, že Važec bol prečiho niečo ako Tahiti pre Paula Gaugina. Celý program budúceho roku by bol zameraný na tradičné hodnoty a techniky, prehodnocovanie ľudovej tradície v dielach súčasných umelcov. V budúcnosti by bolo krytie meno vždy iné a podľa neho by bol vždy aj zameraný program,“ priblížila Z. Janečková. Podľa prvotných informácií by sa na sklonku roka mohlo v Dome Jana Hálu uskutočniť spoločné stretnutie zamerané na náčrt programu na budúci rok. Podporu projektu deklarovala obec i Liptovská galéria P. M. Bohúňa. (mm)

Testovanie bolo bezproblémové, výdavky štát preplatił

Nariadenia vlády súvisiace s epidémiou COVID-19 priniesli obciam povinnosti navyše. Najviac síl a prostriedkov samosprávy nasadzovali pri celoplošnom testovaní, keď museli zabezpečiť takmer všetko potrebné.

„Zabezpečenie testovania nebolo jednoduché, nakoľko pokyny a požiadavky prišli na poslednú chvíľu. Naša obec mala mať dve odberné miesta na testovanie. Bolo na nás, ako sa s tým vysporiadame. Rozhodli sme sa zriadiť odberné miesta vo veľkej zasadacej miestnosti, bývalej kinosále, kde sme vytvorili dve línie odberov a taktiež zabezpečili jednosmerný pohyb, aby sa testované osoby nekrižovali. Pre plynulý priebeh sme zabezpečili osem dobrovoľníkov, aj keď štát dal požiadavku na šesť. Zabezpečili sme aj testovanie obyvateľov osady Dolinka vo vyhradenom čase. Zdravotníkov a vojakov zabezpečil štát,“ priblížil starosta obce Milan Lištiak.

Obec musela vynaložiť prostriedky aj na zabezpečenie dezinfekcie priestorov a vybavenie dobrovoľníkov ochrannými pomôckami. „Priestory sme dezinfikovali pred začatím testovania, cez každú prestávku, aj po skončení testovania. Pre dobrovoľníkov sme museli nakúpiť rukavice, dezinfekciu na ruky, či ochranné obleky, ktoré si mali meniť trikrát za deň,“ zhrnul starosta.

Podľa údajov od ekonómky obce Kristíny Ilavskej, obec za prvé a druhé kolo testovania mala výdavky vyše 6 500 eur. Najväčšou položkou sú odmeny administratívnych pracovníkov v sume 3 200 eur, nákup ochranných pomôckov (ochranné štítne fólie, respirátory, ochranné obleky a rukavice) vo výške necelých 1 100 eur, stravné výdavky v hodnote necelých 900 eur, germicídne svietidlo za 600 eur, dezinfek-

• Testovacie miesta boli zriadené vo veľkej zasadáčke (bývalá kinosála). Záber je z nedele, 1. novembra, krátka pred 16-stou hodinou.

cia za takmer 650 eur a ďalší potrebný materiál (vrecia na odpad, vytyčovacie pásky...). „Na základe verifikácie výdavkov nám bolo okresným úradom oznámené, že obci budú poukázané prostriedky vo výške necelých 5 500 eur. Musíme z vlastných zdrojov doplatiť mzdu dvom administratívnym pracovníkom vo výške 800 eur, lebo nárok na dve odberové miesta bol šesť pracovníkov a my sme mali osem. Na jeden deň bola určená odmena 100 eur pre jedného. Zdravotníkov platil priamo štát, my sme uzatvárali len zmluvy s administratívnymi pracovníkmi. Za germicídne svietidlo nám budú verifikovať len polovicu, teda tristo eur, nakoľko to ostane majetkom obce,“ dodala K. Ilavská.

Verifikované výdavky na testovanie preplati štát, začiatkom decembra boli pripísané na účet obce. Podľa slov starostu obce s priebehom testovania nezaznamenali problémy. „Chcem podakovať všetkým, ktorí prispeli k hladkému priebehu testovania. Dobrovoľníkom,

ktoři sa sami prihlásili na pomoc. Všetko to boli ľudia z Važca, ako tím pracovali skvele, aj spolu so zdravotníkmi. Taktiež zamestnancom obce, ktorí mali rozdelené služby, monitorovali situáciu a pravidelne sme občanov informovali o čakacích dobách,“ dodal starosta.

Testovanie koordinovala armáda. Prvého kola testovania sa v našej obci zúčastnilo 1402 ľudí, pozitívne testovaných bolo 18 osôb. V druhom kole sa vo Važci otestovalo 1462 ľudí, pozitívnych výsledkov bolo 7. Oficiálne výsledky prvého kola obec nedostala.

Počas prvej vlny pandémie (na jar) mala obec mimoriadne výdavky vo výške necelých 5 650 eur. Najväčšiu položku tvorili rúška, ktoré boli dôchodcom aj invalidným dôchodcom distribuované do schránok a ďalšie si obec zabezpečila pre vlastné potreby (2 791 eur). Zvyšné finančie sa minuli na dezinfekčné prostriedky (1 537 eur), stojany na dezinfekciu (1 147 eur) a ochranné obleky (171 eur). Výdavky z prvej vlny boli obci refundované okresným úradom v plnej výške koncom novembra.

(mm), foto: mm

Testovacie miesta

V okrese Liptovský Mikuláš sú zriadené dve odberné miesta na bezplatné testovanie antigénovými testami na Covid-19, kde dostanete aj certifikát o vykonaní testu s výsledkom:

1. **Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. I. Stodolu**, testuje sa v pondelok až piatok v čase od 8.00 do 12.00 hod.
2. **Slovenský červený kríž, územný spolok Liptov, Kuzmányho 918/15**, testuje sa v pondelok až sobotu v čase od 7.30 do 15.00 hod.

Zmena výpožičných hodín v knižnici

Knižnica je otvorená pre verejnosť
vo ŠTVRTOK a v NEDEĽU
od 13.00 do 15.00 h

Rozpočet je opatrný, budeme šetriť

Koniec roka je v samospráve obdobím tvorby rozpočtu na ďalšie obdobie. Návrh budúcoročného hospodárenia pre obec Važec je vzhľadom na súčasnú situáciu opatrnejší a predpokladá väčšie šetrenie, a preto do príjmovej časti rozpočtu zapája menej financií z rezervného fondu. Celkový rozpočet obce na rok 2021 je plánovaný na 1 842 747 eur (v roku 2020 boli celkové rozpočtované príjmy 2 613 240 eur, očakávaná skutočnosť roku 2020 je 2 323 256 eur, vo výdavkovej časti očakávaná skutočnosť 2 295 697 eur).

Podľa ekonómky obce Kristíny Ilavskej, najdôležitejšou príjmovou položkou rozpočtu obce je výnos dane územnej samosprávy, a práve tátoto položka bude v budúcich rokoch kvôli pandemickej situácii stagnovať: „Štát momentálne vyberá menej prostriedkov od daňových poplatníkov, napoko teraz podniky fungujú inak, niektoré vobec, niektoré v obmedzenom režime, a tým pádom sa každý mesiac prerodené zo zinkasovaných prostriedkov menej pre obce a mestá. Tento rok ide na úrovni minulého roku. Výhľad do budúcnosti je nepriaznivý, napoko prognózy ukazujú, že momentálna zlá ekonomická situácia sa prejaví hlavne v nasledovných rokoch. Predpoklad plnenia rozpočtu na položke výnos dane územnej samosprávy pre rok 2020 je 860-tisíc eur, pričom na začiatku roka bola prognóza na úrovni vyše 893-tisíc eur. Odhad na rok 2021 je 863 726 eur, čiže na úrovni tohto roku. Ceny za poskytované služby a tovary však stúpajú. Kedže za uplynulé roky obec viac investovala do rozvoja, rozhodli sme sa budúci rok pre opatrnejší rozpočet. Máme vytvorený balík investičných akcií, ktorý by sme chceli realizovať v prípade priaznivejšej finančnej situácie. Takže ak bude poukázaných viac prostriedkov, obec zrealizuje viac akcií. Pri tvorbe rozpočtu sme vychádzali z odhadu založeného na prognóze Ministerstva financií SR zverejnených na stránke Rady pre rozpočtovú zodpovednosť.“ Najväčšie narozpočtované položky súvisia s plánovaným zapojením sa obce do výziev a projektov. V rámci výzvy na budovanie verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd pre aglomerácie nad 2000 obyvateľov a zásobovania obyvateľov SR bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov, ktorá je naplánovaná na jar budúceho

• V návrhu rozpočtu sa počíta s investíciou do rekonštrukcie spojnice ulice Vernárskej a ulice Ľudovíta Štúra.

roku, by obec chcela využiť prostriedky vo výške 100-tisíc eur (ako spoluúčasť obce) na vybudovanie kanalizácie a vodovodu pod plánovanou miestnou komunikáciou Na pastierskych II. Obec sa zapojí aj do výzvy na dotáciu z Environmentálneho fondu v oblasti odpadového hospodárstva, konkrétnie predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných odpadov. V rámci tejto výzvy obec plánuje nakúpiť kompostery na biologicky rozložiteľný odpad do každej domácnosti. Hodnota projektu by mala byť 80-tisíc eur, spoluúčasť obce 5 000 eur.

Najväčšie položky z vlastných zdrojov sú v rozpočte určené na reguláciu

brehov Važeckého potoka (II. etapa) vo výške 30-tisíc eur a 25-tisíc eur na spojnicu ulice Vernárskej a ulice Ľudovíta Štúra, z ktorej by sa mal stať chodník pre chodcov so zátarasami pre automobily a doplnením verejného osvetlenia.

Významnou položkou je aj kapitálový transfer vo výške 46-tisíc eur pre základnú školu na výmenu okien.

Naplánované sú výdavky vo výške 5 000 eur na vyvlastňovanie pozemkov pod miestnu komunikáciu Pastierske, 5 000 eur na zmeny a doplnky územného plánu a 2 000 eur na dopravné značenie. Návrh rozpočtu budú posudzovať a schvaľovať poslanci na zasadnutí v polovici decembra. (mm)

Chcete vedieť, či vaše dieťa vyrastá v zdravom dome?

Regionálne úrady verejného zdravotníctva v spolupráci s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu vo Viedni (MAAE) uskutočnia vo vybraných okresoch Slovenska meranie radónu v ovzduší domov a gama žiarenia zo stavebných materiálov. **Meranie je zamerané na rodinné domy, ktoré sú trvalo obývané rodinami s deťmi do 18 rokov (vrátane).**

Hľadáme záujemcov o meranie radónu z radov majiteľov rodinných domov. MAAE sponzoruje meranie v cca 150 rodinných domov v celej SR.

Radón je prírodný rádioaktívny plyn, ktorý sa nachádza všade vôkol nás. Je bez farby, chuti a zápachu a zistíť jeho prítomnosť môžeme len meraním špeciálnymi detektormi. Vo vonkajšom ovzduší sa nachádza v nízkych koncentráciách, ale v zemskej kôre a podzemných priestoroch v mnohonásobne vyšších. Výsledná koncentrácia radónu v budovách, kde človek trávi podstatnú časť dňa, závisí na koncentráции radónu v podloži, v stavebnom materiáli a spôsobe, akým sa budova vetrá.

V domácnosti záujemcov sa umiestnia detektory, ktoré sú malé, nevyžadujú zdroj elektrickej energie, nevydávajú svetlo ani hluk a sú zdravotne nezávadné. Pre získanie objektívnych údajov je potrebné celoročné meranie. Po skončení merania dostanú účastníci výsledky.

Ak máte záujem o meranie radónu, môžete zavolať na číslo 0904 653 071 v čase od 10.00 do 14.00 h v pracovných dňoch, najneskôr do 20. decembra 2020.

Akcie a stretnutia chýbajú nielen seniorom

Už niekoľko mesiacov je náš život obmedzovaný rôznymi príkazmi, zákazmi a opatreniami v súvislosti s novým vírusom. Do spoločenského života a sociálnych vzťahov zasahuje najmä zákaz organizovania kultúrno-spoločenských podujatí, či zákaz zhromažďovania viac ako šiestich osôb. Z tohto dôvodu v tomto roku takmer zanikol obecný spoločenský život – prvýkrát vo vyše dvadsaťpäťročnej histórii sa neuskutočnili naše tradičné jarné slávnosti otvárania studničiek a chorovod Omilienci. Chýbali aj ďalšie aktivity, či stretnutia, ktoré počas roka organizuje najmä Miestny odbor Matice slovenskej, či Jednota dôchodcov. V lete sme mali možnosť zúčastiť sa aspoň aktivít umeleckého sympózia, ktoré sa konalo v Dome Jana Hálu. Oblúbenými a navštievovanými akciami na sklonku roka už tradične bývajú stretnutia seniorov konané v októbri pri príležitosti mesiaca úcty k starším a v decembri posede-

• Seniori dostali v balíčku okrem iného aj plátennú tašku s potlačou a uterák s logom obce.

nie pri jedličke. Tohto roku sme, žiaľ, museli oželiť aj tieto.

Koncom novembra Úrad verejného zdravotníctva zasielal obciam aj usmernenie s označením, že organizovanie akcií typu vianočné trhy, ktoré si u nás v posledných rokoch tiež získalo obľubu, je v rozporu s nariadenými hygienickými a protiepidemickými opatreniami. Takéto aktivity totiž zaradili medzi hromadné podujatia, kde dochádza ku zvýšeniu koncentrácie osôb a zvýšenému riziku šírenia ochorenia.

Vedenie obce má snahu seniorom aspoň sčasti nahradieť sociálny kontakt, aj keď len sprostredkovane a na diaľku. Na obecnom úrade pripravili pre seniorov malý darček, ktorý im spolu s príhovorom starostu obce doručili až domov.

Starosta obce v príhovore zdôraznil, že aj keď nám nepriaznivá situácia s pandémiou tento rok neumožnila spoločne sa stretnúť, úcta k starším by mala vždy automaticky vychádzať z nášho vnútra, mala by byť nenásielná, spontánna, nepretržitá po celý rok, mala by byť prirodzenou súčasťou nášho života. Starosta v mene svojom i v mene všetkých zástupcov obce zaželal seniorom veľa zdravia a podákoval za roky, ktoré prežili v našej obci a prispievali k jej rozvoju, ako aj za odozvuďanie cenných skúseností a zručností ďalšej generácií. (mm)

Foto: ou

*Človek je krásny nielen vtedy,
ked' má pružný krok.
Človek je krásny podľa múdrosti,
čo zručí sa mu v oku,
podľa vrások a bielych vlasov,
podľa slov,
ked' ponára sa v hovore s deťmi do rokov,
ked' aj on bol mladý.
Človek je krásny vtedy,
ked' ho ľudia majú radi.*

Milí spoluobčania, priatelia Važca,

máte záľubu vo fotografovaní, alebo vlastníte vydarené zábery z obce alebo jej okolia (aktuálne zábery, ale aj historické fotografie)? Pomôžte nám vytvoriť bohatý obecný archív, z ktorého by sme mohli čerpať pri tvorbe rôznych obecných publikácií, plagátov, propagáčnych materiálov, či predmetov. Privítame jednorazovú, ale aj dlhodobejšiu spoluprácu. Vybrané fotografie budú honorované.

Bližšie informácie získate telefonicky na čísle 0904 653 071.

Kalendáre ako darček

Milí spoluobčania,

ku koncu roka pripravujeme pre vás malý darček vo forme stolového kalendára, ktorý budeme distribuovať do každej domácnosti. Veríme, že vám prinesie radosť a dobre poslúži.

Ked' premýšľame o Vianociach, chceme počuť o anjeloch a pastieroch, Jozefovi a Márii, mudročoch od východu, či dokonca krutom Herodesovi, ktorý podniká na Betlehém vražedný útok. Udalosti Ježišovho narodenia v betlehemskej maštali sú známe deťom aj dospelým. Málokedy si však uvedomujeme, že v Písme svätom sú texty, ktoré sice Ježišovo narodenie nespomínajú, ale pritom veľmi úzko súvisia s Vianocami a sú odkazom lásky, milosti, pokoja, radosti a služby, ku ktorej nás pozývajú.

V 1. liste Jánovom 1, 14 a v ekumenickom preklade Biblie znie takto: „Čo bolo od počiatku, čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali, to vám zvestujeme: Slovo života. A ten život sa zjavil; my sme ho videli, svedčíme o ňom a zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám. Čo sme teda videli a počuli, hľasame aj vám, aby ste aj vy mali spoločenstvo s nami. My však máme spoločenstvo s Otcom a jeho Synom Ježišom Kristom. Toto píšeme, aby naša radosť bola úplná.“

Text neopisuje priamo vianočný príbeh, no napriek tomu je tento text o Vianociach. Apoštol Ján Ježiša Krista nazýva „Slovom života“ a ďalej o tom-

Radostné Vianoce

to slove hovorí ako o večnom živote. Ježiš, ktorý sa narodil v Betleheme, je pre nás večným životom. Ak sa s Ním stotožníme vo viere a prijmeme Ho v láske, máme večný život. To je ten najúžasnejší dar, ktorý Boh kladie počas Vianoc do betlehemskej jasli. Nič lepšieho a krajšieho nemôžeme získať a dosiahnuť v tomto svete, ako je večný život a Boh nám ho dáva zdarma, zo Svojej milosti.

Vianoce nám prinášajú spasenie z Božej milosti. Vianoce obnovujú spoločenstvo s Bohom. Apoštol Ján píše, že posolstvo, ktoré sa ľuďom zvestuje, vytvára spoločenstvo s Bohom. Pádom prvých ľudí do hriechu sme toto spoločenstvo stratili. Vďaka Kristovmu narodeniu môžeme mať rovnaké spoločenstvo ako mali apoštoli. V tomto spoločenstve spoznávame Boha, vidíme Jeho dokonalosť, lásku, genialitu, kreatívnosť, dobrotu a milosť. No nie sú to už pre nás len abstraktné pojmy, ale realita, ktorú môžeme s Ním prežívať počas každého dňa pri čítaní Božieho slova, na modlitbách alebo pri prijímaní darov Večere Pánovej.

Vianoce nám teda hovoria o tom, že Boh vynaložil nekonečné úsilie, aby sa stal ľuďom a mal s nami spoločenstvo, v ktorom by sme Ho spoznávali ako osobného Boha lásky. Vianoce nám prinášajú radosť. Túto radosť z Kristovho narodenia mohli prežiť po prvýkrát pastieri na betlehemskej stráňach, ktorí anjeli zvestovali: „Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude radosťou pre všetkých ľudí, lebo v Dávidovom meste sa vám dnes narodil Spasiteľ, Kristus Pán“ (L 2,10.11). A v našom texte apoštol Ján hovorí: „Toto píšeme, aby naša radosť bola úplná.“

Čo týmito slovami chce povedať Ján? Moja radosť nebude úplná, kým aj vy nedosiahnete rovnakú radosť zo spoločenstva s Bohom, akú máme my. Radosť, o ktorej je tu reč, to nie je len nejaká chvíľková eufória. Božia radosť spočíva v uistení, že Boh ma miluje a pre moju záchrannu položil do betlehemskej jasli Svojho Syna Ježiša Krista. Ak túto skutočnosť vierou prijíname pre svoj život, tak máme naplnený život radosťou a zároveň ju prinášame i ľuďom okolo nás. Prajem vám, aby ste vianočné sviatky prezíli v Božej milosti, v spoločenstve s Bohom a v radosti, že Boh nás - i teba miluje. **Jana Velebírová Hudáková**
evanjelická zborová farárka

Štedrosť a vdăčnosť je posolstvo každodenného života

Prednedávnom mi istý chlapec na hodine náboženstva dal takúto hádanku: „Čierna mačka sedí pred oknom a hľadí do miestnosti. Biela mačka sedí pri tom isto okne a hľadí von. Prečo sa mačky navzájom nevidia?“

Kedže som netušil, že ide o detský žart, bral som hádanku väzne a vymyslel som rozličné logické odpovede: Obidve mačky sú slepé. Odpoveď nebola správna. Vonku aj v miestnosti je tma. Zasa som neuhádol. Oblok má nepriehľadné sklá. Opäť som sa myšľal. Ked' som sa po chvíli uvažovania vzdal, chlapec sa na mňa usmial a prezradil mi správnu odpoveď: Čierna mačka sa tam pozera o ôsmej hodine ráno a biela o tretej hodine popoludní.

Hoci išlo o detský žart, priviedol ma k zamysleniu, prečo sa tak málokedy stretnú štedrosť s vdăčnosťou. Ony sa totiž nemôžu stretnúť z týchto dôvodov: Štedrosť sa stále ponáhľa a vdăčnosť je vždy lenivá. Štedrosť nestíha a vdăčnosť

má stále dosť času. Štedrosť má ostrý zrak, vdăčnosť je takmer slepá. Práve v dnešnej dobe človek potrebuje nájsť vo svojom srdci a vnútri štedrosť.

Aj v našom duchovnom živote je Boh neustále štedrý na Božie dary a milosti. Sám Boh sa rozhodol byť štedrý k človeku, že mu daroval svojho Syna Ježiša Krista. Vo Svätom Písme čítame: Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho Jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí. (Jn 3, 16). Vianoce sú o štedrosti a dare vdăčnosti pre druhého človeka. Skúste si položiť teraz vo svojom vnútri otázku: Som vo svojom živote štedrý? Viem aj druhým niečo darovať z lásky, a tak mu prejavíť vdăčnosť? Nebojme sa byť pre druhého človeka veľkým štedrým darom vo forme lásky, objatia a vzájomného porozumenia. Toto dnes potrebuje dnešný svet a dnešný človek.

Snažme sa štedro rozdávať pre druhých vo forme lásky, obety a modlitby.

Ak sa o to budeme snažiť, tak sa Boh bude dotýkať našich životov a aj my potom budeme schopní to odovzdať druhým. Dnes všetci veriaci kresťania potrebujeme vo svojom vlastnom duchovnom živote pocítiť dotyk Boha. Boh sa nás chce dotýkať cez našich blížnych v našich rodinách, škole a pracovisku. Nech Boh počas Vianoc je pre každého jedného z vás najvzácnejším pokladom pre náš život. Sám povedal: „Kde je tvor poklad, tam je aj twoje srdce.“

Milí bratia a sestry, želám a vyprosujem vám všetkým, aby sa nám počas vianočných dní podarilo otvoriť to imaginárne oko našej duše, a tak sa umožnilo aspoň chvíľkové stretnutie niečej štedrosti s našou vdăčnosťou. Zároveň vám želám, aby Boh vám dal v nastávajúcom novom roku to, čo je pre vás najpotrebnéjšie, a to je zdravie, pokoj, láska, objatie a Božie požehnanie.

V modlitbe na každého jedného z Vás myslí **duchovný otec Roman**

Evanjelický zbor má novú farárku, prvú ženu vo svojej histórii

Pred niekoľkými týždňami sa novou zborovou evanjelickou farárikou vo Važci stala Jana Velebírová Hudáková. V minulom vydaní obecných novín sme o tom priniesli základnú informáciu a sľúbili sme bližšie predstavenie novej farárky v ďalšom čísle. V nasledujúcich riadkoch Jana Velebírová Hudáková prezradí niečo o sebe:

„Pochádzam z východoslovenskej dedinky Lada v blízkosti mesta Prešov. Narodila som sa do evanjelickej rodiny. K viere v Pána Boha ma viedli rodičia, starí rodičia, ktorí mňa aj sestru viedli už od malíčka na Detskú besiedku, do chrámu, prihlásili nás na náboženstvo a umožnili chodiť na stretnutia mládeže počas konfirmačnej prípravy a po konfirmácii. Stretnutia mládeže boli organizované aj v iných evanjelických cirkevných zboroch, a keďže v našom zbere sme boli jediná mládež, začali sme navštěvovať susedné zby v snahе vidieť, ako mládež funguje a čím žije. Neskôr sme už ako dobrá partia chodili na celocirkevné podujatia pre mladých.

Osobné zažitie viery som prežila v tínedžerskom veku. Absolvovala som Hotelovú akadémiu a pracovala v štátnej sfére v oblasti kontroly. Práca, ktorú som vykonávala bola veľmi zaujímavá, dynamická

a veľa ma naučila. Napriek tomu ma nenapĺňala. Myšlienku študovať evanjelickú teológiu a stať sa farárikou som odmietala. Čím viac som ju však odmietala, tým viac ma prenasledovala. Prišla však chvíľa, ktorá ma donútila rozhodnúť sa. V práci mi odporúčali štúdium na vysokej škole, ak chcem zostať na kontrolnej pozícii.

Po dlhej úvahе, modlitbách, rozhovoroch s rodičmi, mojou sestrou a priateľmi som sa rozhodla, že si podám dve prihlášky, jednu na Evanjelickú Bohosloveckú fakultu a druhú na Filozofickú fakultu odbor personálny manažment v Prešove. Ondlho prišli pozvánky na prijímacie pohovory a čuduj sa svete, termín pohovorov pripadol na jeden deň. Predo mnou bolo najťažšie rozhodnutie, vybrať si školu a začať sa pripravovať na prijímacie skúšky. Rozhodnutie som vložila do Božích rúk.

S odhadlaním, pevne presvedčená, že ma Pán povoláva do svojej služby som absolvovala prijímacie pohovory na EBF UK, odbor evanjelická teológia. Štúdium na fakulte bolo pre mňa výzvou, zápasom so sebou samou, ale aj radosťou. Vďaka Pánu Bohu a mojím rodičom som štúdium úspešne ukončila.

Ako kaplánka som slúžila v cirkevnom zbere Hanušovce nad Topľou, kde som

spoznala svojho manžela a v Dobrej Nive pri Zvolene. Z Dobrej Nivy sme prišli do cirkevného zberu Leštiny na Orave už ako manželia v roku 2008, kde som pôsobila až do súčasnosti. Naše manželstvo Pán Boh požehnal tromi dietkami, a to Tadeáškom, Leou a Tobiáškom. Pán Boh mňa aj moju rodinu previedol cez mnohé veci a začali sme uvažovať o zmene miesta pôsobenia.

Rozhodnutie sa rodilo ľažko, ale s dôverou sme všetko vložili do Božích rúk. Keď prišlo pozvanie kandidovať v cirkevnom zbere Važec za zborovú farárku, rozhodli sme sa, že kandidatúru prijmem. Zmenu veľmi ľažko prijali deti, aj keď sú tomu už dva mesiace. Vo Važci zatiaľ poznáme veľmi málo ľudí, aj kvôli súčasnej COVID situácii. Potešíme sa, ak nás pozdravíte a prihovoríte sa.

Spoločne chceme budovať spoločenstvo, kde ľudia nájdú prijatie a budú sa cítiť dobre. Našou túžbou je osloviť mládež, deti, ak nám to rodičia a situácia umožnia, a strednú generáciu. Samozrejme myslíme aj na najstarších v zbere. V živote farára je dôležitý oddych, ak má slúžiť a pritom duchovne „nevyhorieť“. Rada chodí na prechádzky do prírody, mám rada kresťanskú literatúru a poéziu, zaujíma ma gastronomia a nové trendy v nej, radšej varím ako pečiem, počúvam modernú kresťanskú hudbu, vážnu hudbu, folklór a rada si zatancujem a zaspievam.

Mgr. Jana Velebírová Hudáková

KUK do škôlky

Školský život je kvôli súčasným opatreniam značne obmedzený. Kým žiaci druhého stupňa sa vyučujú dištančne (doma), školáci z prvého stupňa chodia do školy a škôlkari majú ako-tak „normálny škôlkarsky život“. ☺ Na jeseň si vyšli na vychádzku do prírody, aby nakŕmili zvieratká. Aby neprišli o vianočnú atmosféru, pripravujú si v rámci tried Mikuláša aj vianočnú besiedku bez rodinných príslušníkov, aspoň pre svojich spolužiakov.

Foto: mš

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2021

Rok 2021 bude pre nás z pohľadu budúcnosti veľmi dôležitým rokom. Na Slovensku sa po 10 rokoch uskutoční sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Prvýkrát bude integrované a plne elektronické.

Integrované a elektronické sčítanie prináša mnohé výhody: presnejšie a kvalitnejšie údaje, bezpečnosť, šetrenie životného prostredia, skrátenie času pri vyplňaní.

Sčítanie bude prebiehať od 15. februára 2021 do 31. marca 2021.

Zúčastniť sa sčítania je právom a zároveň zákonnou povinnosťou každého obyvateľa Slovenskej republiky. Pre účely sčítania sa obyvateľom rozumie každý, kto má v Slovenskej republike trvalý, prechodný, obvyklý alebo tolerovaný pobyt.

Obyvateľ sa sčíta sám alebo s pomocou blízkej osoby prostredníctvom počítača, tabletu alebo mobilu s pripojením na internet. Sčítací formulár bude dostupný na webovej stránke www.scitanie.sk alebo sa obyvateľ sčíta cez mobilnú aplikáciu. Samosčítanie predstavuje rýchly a jednoduchý spôsob na vyplnenie sčítacieho formulára, bez narušenia privátnej zóny obyvateľa.

SODB 2+21

Za neplnoletého obyvateľa a za obyvateľa, ktorý nie je spôsobilý na právne úkony má povinnosť vyplniť sčítací formulár jeho zákonný zástupca.

V každej obci bude zriadené kontaktné miesto, kde obyvateľom, ktorí sa nebudú môcť elektronicky sčítať sami, pomôžu stacionárni asistenti. Na požiadanie budú k dispozícii aj mobilní asistenti, ktorí v prípade potreby navštívia obyvateľov u nich doma. Všetky údaje, ktoré obyvateľ počas sčítania do formulára uvedie, sa musia vzťahovať k rozhodujúcemu okamihu sčítania, ktorým je 1. január 2021. V praxi to znamená, že ak sa napríklad narodí dieťa po polnoci 1. januára 2021, nesčítava sa.

Počas sčítania obyvateľov, domov a bytov bude zachovaná maximálna možná ochrana osobných údajov. Všet-

ky získané údaje budú zabezpečené a chránené pred zneužitím.

Sčítanie prináša nenahraditeľné informácie o stave spoločnosti, o jej demografických, sociálno-ekonomických a kultúrnych štruktúrach, o životných podmienkach obyvateľov a ich bývaní. Mnohé zo zisťovaných údajov v sčítaní obyvateľov, domov a bytov sú jedinečné a nie je možné ich v rovnakom rozsahu získať.

Ako môže Slovensko využiť údaje zo sčítania?

Na plánovanie novej infraštruktúry – posilnenie dopravnej siete, budovanie ciest a záchytných parkovísk, rozmiestnenie a budovanie zariadení poskytujúcich služby, zistenie potreby výstavby školských zariadení, zariadení sociálnych služieb, zdravotníckych zariadení, budovanie oddychových zón, parkov, detských ihrísk.

Pri analýzach populáčnych štruktúr, reprodukčného správania, vzdelanostnej štruktúry. Sú podkladom pri prognózovaní jednotlivých oblastí spoločenského života.

Podrobnejšie informácie, ktoré súvisia so sčítaním získate aj na webovej stránke www.scitanie.sk.

Za odvoz smeti si v budúcom roku zaplatíme viac

Od budúceho roka pravdepodobne budeme platiť za tuhý komunálny odpad (TKO) vyššie poplatky. Vyplýva to z návrhu nového všeobecne záväzného nariadenia, podľa ktorého by sa mal poplatok za TKO zvýšiť zo súčasných 15,04 eur na osobu a rok na 20 eur na osobu a rok. Rozhodnú o tom poslanci na poslednom tohtočnom zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktoré sa uskutoční po uzávierke našich novín. V návrhu budúcoročného rozpočtu sa však počíta už so zvýšením poplatkom.

Aj v obecných novinách pravidelne píšeme o problematike odpadov. V jarnej vydani sme sa tejto problematike venovali podrobne aj s vysvetlením dôvodu zvyšovania poplatkov za odpady. Tie závisia najmä od úrovne separácie. Zatiaľ čo separovaný zber je zdarma, za komunálny odpad obec platí poplatky za vývoz a uskladnenie, ktoré odrážajú náklady zberovej spoločnosti, či poplatky za uloženie a zneškodnenie od-

padu. Poplatky sú určené zákonom a sú tým vyššie, čím menej obec (občania) separuje.

Za minulý rok bola úroveň vytriedenia odpadu v našej obci 25,14 %. Podľa zástupcov obce to nemožno považovať za úspech, pretože aj obce v našom okolí dosahujú úroveň triedenia aj na úrovni okolo 40 %. Ak nezvýšíme úroveň separácie v obci v nasledujúcom roku a ďalších rokoch, cena za zneškodnenie odpadu sa pre nás zvýší niekoľkonásobne. Naopak, ak zlepšíme separáciu, môžeme si zabezpečiť omnoho nižšie poplatky za odpady.

Náklady na odpady obec výrazne dotuje zo spoločnej kasy. Príjem za poplatky totiž zďaleka nepokryje potrebné výdavky. Kým príjem v roku 2017 bol vo výške 23910 eur, výdavky boli vyše 49-tisíc eur, v roku 2019 boli príjmy necelých 31-tisíc eur, výdavky takmer 49-tisíc eur, v roku 2019 príjmy 33-tisíc eur a výdavky 56-tisíc eur.

V rozpočtoch sa doteraz počítalo s výberom zhruba 40-tisíc eur na poplatkoch za smeti, po zvýšení poplatku by rozpočtovaná suma príjmov bola zhruba 47-tisíc eur.

Na zlepšenie situácie s odpadom obec plánuje riešiť aj problém v osade Dolinka. „Aby sme zlepšili situáciu s odpadom, zlepšili separáciu a vôbec povedomie obyvateľov osady o problematike odpadov, chceli by sme využiť občianske rómske hliadky. Na polovičný úvazok by sme zamestnali človeka z osady, ktorý by dohliadal na poriadok, usmerňoval obyvateľov, aby udržiaval poriadok a triedili odpad. Podľa skúseností z iných samospráv má takýto spôsob riešenia šancu byť úspešný. Na občianske hliadky je možné získať financie z projektov, ktoré sa pravidelne vyhlasujú, takže akonáhle bude aktuálne vyhlásený nový projekt, chceme to využiť,“ doplnil starosta obce Milan Lištiak. (mm)